

SCI-CONF.COM.UA

SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD

**PROCEEDINGS OF III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 12-14, 2023**

**TORONTO
2023**

SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD

Proceedings of III International Scientific and Practical Conference

Toronto, Canada

12-14 January 2023

Toronto, Canada

2023

UDC 001.1

The 3rd International scientific and practical conference “Scientific research in the modern world” (January 12-14, 2023) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2023. 796 p.

ISBN 978-1-4879-3795-9

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific research in the modern world. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Toronto, Canada. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-research-in-the-modern-world-12-14-01-2023-toronto-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: toronto@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 Perfect Publishing ®

©2023 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Iesipov O.* 14
USE OF BIOGAS FOR VEHICLES

BIOLOGICAL SCIENCES

2. *Bagatska N. V.* 17
GENEALOGICAL ANALYSIS OF FAMILIES OF GIRLS WITH
ABNORMAL UTERINE BLEEDING WITH COMORBID NERVOUS
SYSTEM DISORDERS
3. *Ківімова В. В., Вдовіченко В. О.* 22
ЕКОЛОГІЧНИЙ РИЗИК НА ТЕРИТОРІЇ М. КРИВИЙ РІГ
4. *Рамазанов В. В., Руденко С. В.* 31
МОДИФІКАЦІЯ ФОРМИ ЕРИТРОЦИТІВ ПРИ ЗАМІЩЕННІ У
СЕРЕДОВИЩІ СУЛЬФАТУ НА ХЛОРИД І ДІЇ
СТИЛЬБЕНДИСУЛЬФОНАТУ
5. *Синица М. С.* 41
ВИРУСЫ ДИКОЙ ПРИРОДЫ: ВЛИЯНИЕ НА ЗДОРОВЬЕ
ЧЕЛОВЕКА И ЖИВОТНОГО

MEDICAL SCIENCES

6. *Chopiak V. V., Kovpak A. V., Pastryk T. V., Mishchenko I. V.* 48
CHANGES IN INDICATORS OF FIBRINOLYSIS AND
PROTEOLYSIS IN RATS WITH SPONTANEOUS HYPERTENSION
DURING TREATMENT WITH RAMIPRIL
7. *Karnaukh E. V., Shokalo I. V., Shalnova O. I., Korobko E. Yu.* 55
STUDENT'S ANXIETY IN TODAY'S REALITIES OF UKRAINE
8. *Krymovskyy K. G., Kaniura O. A., Kostiuk T. M.* 65
MODERN DIAGNOSTIC METHODS IN ORTHODONTIC
TREATMENT OF PATIENTS WITH DENTAL CROWDING
9. *Pecheriaha S., Bevz M.* 68
CERVIX CANCER AND HUMAN PAPILLOMAVIRUS
10. *Pikas P. B.* 77
LIPID METABOLISM IN THE BLOOD OF PATIENTS WITH
STOMACH POLYPS
11. *Бабічева О. О., Гуманець К. Р., Мальцева К. Є., Пащенко Г. І.,
Сухова В. Р.* 80
ВИКОРИСТАННЯ ІНГАЛЯЦІЙНИХ КОРТИКОСТЕРОЇДІВ У
ТЕРАПІЇ COVID-19
12. *Баусов Є. О., Мкртчян А. А., Рашевська О. Ю.* 84
ОГЛЯД КЛІНІЧНОГО ВИПАДКУ ТРИВАЛОЇ СЕРЦЕВО-
ЛЕГЕНЕВОЇ РЕАНІМАЦІЇ ПАЦІЄНТА З ГІПОТЕРМІЄЮ

13. *Гаврюшов Д. Н., Сенчук А. Я., Калюжная В. Н., Бойко В. Н.* 87
 ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЕ ЭСТРАДИОЛА
 ВАЛЕРИАТ И ДИЕНОГЕСТ В КАЧЕСТВЕ ГОРМОНАЛЬНОЙ
 КОНТРАЦЕПЦИИ
14. *Железняк Г. Д., Вербицька Т. Г.* 95
 ГЕНЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СХИЛЬНОСТІ ДО ПОРУШЕНЬ У
 ЛІПІДНОМУ ОБМІНІ У СПОРТСМЕНІВ-ПІДЛІТКІВ
15. *Каримкулова Б. Р., Кодирова Тамила Фарход Кизи, Тулаганов* 102
Давлатбек Тожибой огли, Кадиров Т. О.
 АСПЕКТЫ ЗНАЧИМОСТИ СЕРДЕЧНОСОСУДИСТЫХ
 ПАТОЛОГИЙ В ПАТОЛОГИЧЕСКОЙ АНАТОМИИ
16. *Лапшин В. В., Єфименко Є. О., Черепенко В. Є.* 108
 ЕНДОСКОПІЧНЕ ЛІКУВАННЯ МІХУРОВО-СЕЧОВІДНОГО
 РЕФЛЮКСУ
17. *Печеряга С. В., Урсакій Б.-О. В.* 112
 РОЗВИТОК ВУЛЬВОВАГІНАЛЬНОГО КАНДИДОЗУ
18. *Польовий В. П., Романовський М. Я., Сидорчук Р. І.,* 119
Паляниця А. С., Савчук А. Ю.
 ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З УРГЕНТНОЮ
 АБДОМІНАЛЬНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ ПОЄДНАНОЮ З ВІЛ/СНІД
19. *Федорова І. О., Калишко Є. О., Барсукова А. Є.* 128
 ОКЛЮЗІЙНА ГІДРОЦЕФАЛІЯ НОВОНАРОДЖЕНОГО ЯК
 ФОРМА РОЗУМОВОЇ ВІДСТАЛОСТІ
- PHARMACEUTICAL SCIENCES**
20. *Yaremenko V. D., Blageevskiy N. Ye., Boumezgane El Houssaine* 132
 METHOD OF SYNTHESIS OF THE ETOPROPAZINE
21. *Антоненко П. Б., Проданова М. П., Антоненко К. О.* 135
 ВПЛИВ ПОХІДНИХ НІКОТИНОВОЇ КИСЛОТИ НА
 ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ТВАРИН
22. *Варсан Я. Г., Антоненко К. О., Антоненко П. Б.* 139
 ВПЛИВ ЕКСТРАКТУ ECHINACEA PURPUREA НА НЕСТИЧНІ
 МОЖЛИВОСТІ В ЕКСПЕРИМЕНТІ
23. *Задорожний В. Г., Сергєєва О. Є., Косарева Л. П.* 143
 ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОТРИМАННЯ ЕКСТРАКТІВ З ЛЮБИСТКА
 ЛІКАРСЬКОГО
24. *Котенко О. М., Живора Н. В., Поліщук М. А.* 151
 БІОФАРМАЦЕВТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЛІЦЕРИНОВИХ
 СУПОЗИТОРІЇВ

CHEMICAL SCIENCES

25. *Vilensky V. O.* 156
WARNINGS REGARDING THE DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC, TECHNICAL AND TECHNOLOGICAL PROCESSES INVOLVING SYNTHETIC POLYMERS, WHICH THE CHEMIST ADDRESSES TO COLLEAGUES
26. *Ткач В. В., Кушнір М. В., Мінакова Т. Г., Петрусяк Т. В.* 163
ЧОТИРИ КОМБІНОВАНІ ХІМІКО-МАТЕМАТИЧНІ ЗАВДАННЯ В БРАЗИЛЬСЬКОМУ СТИЛІ НА ТЕМУ МЕКСИКАНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ

TECHNICAL SCIENCES

27. *Deineko A. I., Sartinska L. L., Frolov G. O., Krukovskiy G. P.* 170
FEATURES OF THE HEAT AND MASS TRANSFER OF THE UNDERGROUND STRUCTURES OF THE KIEV METRO WITH THE GROUND MASS AND AIR ENVIRONMENT
28. *Eidlin R.* 178
CONVOLUTIONAL NEURAL NETWORK TECHNOLOGY
29. *Furtat I. E., Furtat Yu. O.* 183
ON MODELING OF THERMOHYDRODYNAMICAL MODES OF CIRCULATION SYSTEMS OF GEOTHERMAL ENERGY EXTRACTION USING THE METHOD OF ADVANCEMENT OF THE TEMPERATURE FRONT
30. *Slashcheva A., Gaidaienko O.* 185
CURRENT TRENDS OF THE BAR INDUSTRY
31. *Zhuravlov Yu. I.* 192
ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THERMOCOUPLE BRANCH GEOMETRY AND THE RELIABILITY PERFORMANCE OF A SINGLE CASCADE COOLER
32. *Бєкіров А. Ш., Северін Б. О.* 198
ВПЛИВ ВІДМОВ ПАЛИВНОЇ СИСТЕМИ ПОВІТРЯНОГО СУДНА НА СТАН БЕЗПЕКИ ПОЛЬОТІВ
33. *Голік Ю. С., Ілляш О. Е., Монастирський О. М., Чепурко Ю. В., Серга Т. М.* 205
ОЦІНКА ЕНЕРГОРЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ
34. *Карпов В. Ю., Носко О. А., Ковзик А. Н.* 216
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ГАЗАРОВ В ДВИГАТЕЛЕ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ
35. *Королюк В. В., Коробчук Ю. В.* 225
НАВЧАЛЬНА ПЛАТФОРМА «єКлас»
36. *Погарська В. В., Юр`єва О. О., Погарський О. С., Лопатюк А. А.* 229
ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ СОКОВИХ НАПОЇВ ДЛЯ ОЗДОРОВЧОГО ХАРЧУВАННЯ

37. *Рибалко І. М., Тіхонов О. В., Захаров А. В.* 237
ЗАСТОСУВАННЯ ГЛИНИ В РЕМОНТНОМУ ВИРОБНИЦТВІ
38. *Челябієва В. М.* 248
ОЗДОРОВЧЕ ХАРЧУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЇ ЛЮДИНИ
39. *Шаша І. К.* 253
ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

40. *Кондратенко П. О.* 261
ПОХОДЖЕННЯ ВОДИ НА ЗЕМЛІ І У ВСЕСВІТІ
41. *Коробчук Ю. В., Лановенька Д. С.* 272
ДОВЕДЕННЯ ДЕЯКИХ ТЕОРЕМ ПЛАНІМЕТРІЇ МЕТОДОМ МАТЕМАТИЧНОЇ ІНДУКЦІЇ

GEOGRAPHICAL SCIENCES

42. *Стельмах В. Ю., Полянський С. В., Мельник О. В., Качаровський Р. Є., Карнюк З. К., Чижевська Л. Т.* 276
БАСЕЙН РІЧКИ ЛЮТКА: РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОБ'ЄКТІВ ПЗФ

ARCHITECTURE

43. *Гречановська М., Олійник Т. П., Семенова С. В.* 284
КОНЦЕПЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО БУДІВНИЦТВА У СТРУКТУРІ СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ
44. *Яковенко В. Т., Войко Н. Ю.* 291
СВІТОВИЙ ДОСВІД БУДІВНИЦТВА НОВИХ МІКРОРАЙОНІВ В ІСТОРИЧНИХ МІСТАХ

PEDAGOGICAL SCIENCES

45. *Tkachenko O. V., Alshbail Jamal Kamel, Abbassi Marwan, Ramy Mohammmad, Jemai Merouane, Mokhtari Hamid, Mokhtari Liana* 298
QUELQUES CARACTÉRISTIQUES DE L'ADAPTATION INTERCULTURELLE DES ÉTUDIANTS ÉTRANGERS
46. *Yakymenko S., Yakimenko P.* 303
FORMATION AND EVOLUTION OF THE CONCEPT OF «WORLDVIEW»
47. *Александрова К. В., Фесенко І. В.* 311
ЕМПАТІЯ ЯК СКЛАДОВА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ
48. *Алексєєва А. А., Добрава І. О.* 315
ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

49.	Бричка М. П. ГІГІЄНА СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ У НАВЧАННІ ФІЗИКИ, - З НАДАННЯМ УЧНІВСЬКИХ КОНСУЛЬТАТИВНО- РЕПЕТИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ, - ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДСИЛЬНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО- ПІЗНАВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	321
50.	Збаравська Л. Ю. МІСЦЕ НАВЧАЛЬНИХ ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНИХ ЗАДАЧ В КУРСІ ФІЗИКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	330
51.	Камишнікова Г. В. ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	338
52.	Коренева І. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ	342
53.	Кривцов Валер. Волод., Кривцов Вален. Валер., Люшин В. Ю. ВПЛИВ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ	350
54.	Ляска О. П., Бабка Л. В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ	358
55.	Олійник Н. А. ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ	366
56.	Опанасенко Н. І., Черненко Г. М. РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	374
57.	Пелех В. Ю. ЦІННІСНА ОСНОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТІ	383
58.	Перебейнос В. Б., Пакулин С. Л., Феклистова И. С., Пакулина А. С. МОДЕЛЬ УЛУЧШЕННЯ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ И УКРЕПЛЕНИЯ ЗДОРОВЬЯ ЮНЫХ ДЗЮДОИСТОВ	389
59.	Свириденко В. В., Гайдаманчук П. С. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СИНКРЕТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ЕЛЕМЕНТІВ ХОРОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗБАГАЧЕННЯ ЗАСОБІВ ЕМОЦІЙНО-ОБРАЗНОЇ ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПІВАКІВ ЗАСОБАМИ ГРИ НА МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТАХ	400
60.	Седлецька О. В., Пікуш В. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА ВИМОГИ ДО РОЗРОБКИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ	406

61. **Удоденко О. І.** 415
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗВО В ПРОЦЕСІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
62. **Чалій Л. В.** 422
ДУАЛІСТИЧНИЙ ХАРАКТЕР СУЧАСНОГО ТУРИЗМУ, ЯК ОБ'ЄКТА НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ
63. **Черниш А. А.** 426
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ
64. **Човнюк Ю. В., Задорожний А. О., Клімов О. П., Ковальов І. О., Васильєв М. І.** 433
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ І МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У МЕНЕДЖМЕНТІ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ
65. **Школьнік С. Я., Бєсшапошнікова Т. В., Данильченко Л. Т., Костіна Л. М.** 446
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

66. **Агаєва С. В.** 454
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ МОЛОДІ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
67. **Амплєєва О. М., Плужник А. Ю.** 458
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ТРИВОЖНОСТІ У СТУДЕНТІВ
68. **Демець Т. Ю.** 462
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЕВНЕНОСТІ В СОБІ В ОСІБ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ
69. **Демчук О. О.** 471
ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЯ: ВЕРШИННІ ПРОЯВИ ОСОБИСТОСТІ
70. **Євтушенко О. Д.** 474
МЕТОД АРТ-ТЕРАПІЇ В КОРЕКЦІЇ ПТСР ПІД ЧАС ВІЙНИ У ДІТЕЙ 4-9 РОКІВ
71. **Короход Я. Д., Івінова Л. Ю.** 480
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
72. **Лефтеров В. О., Слабенко С. І.** 485
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПСИХІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ФАХІВЦІВ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ

73. *Москаленко І. В.* 494
 ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ВПЛИВУ ТРЕТІХ ОСІБ НА
 ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ
74. *Пріснякова Л. М., Зеленіна О.* 504
 МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ
 ОСОБИСТОСТІ (ЗОКРЕМА ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ)
75. *Пріснякова Л. М., Бондар М.* 512
 КРИЗА ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ
76. *Цільмак О. М.* 519
 ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «КОМПЕТЕНТНІСТЬ»

SOCIOLOGICAL SCIENCES

77. *Педорич А. П., Савош Г. П.* 524
 ПОКРАЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО САМОПОЧУТТЯ МОЛОДІ В
 УКРАЇНІ

JOURNALISM

78. *Хотюн Л. В., Кравчук А. О.* 529
 ГЕОПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ НА ХІД ВІЙНИ РФ ПРОТИ
 УКРАЇНИ: ВАЖЛИВІСТЬ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ART

79. *Нрунчак Н.* 533
 THE PECULIARITIES OF THE STAGE LANGUAGE IN
 PRODUCING THE ALONE EVERYWHERE. THE CANDLE IN THE
 WIND COMPOSITION
80. *Гарець А. О.* 538
 ВПЛИВ НА ТЕМБР ФОРТЕПІАННОГО ЗВУКУ (ДОСЛІДЖЕННЯ
 ХХ-ХХІ СТ.)
81. *Глуханич О. М.* 544
 ПОЛІЕТНІЧНІ ВЗАЄМВПЛИВИ КУЛЬТУР НА ПРИКЛАДІ
 ТВОРЧОСТІ І. ПОЛЯНСЬКОГО
82. *Сюе Цзін'юй* 551
 РОЗВИТОК ВОКАЛЬНОЇ ШКОЛИ КИТАЮ В КОНТЕКСТІ
 ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВПЛИВІВ

HISTORICAL SCIENCES

83. *Поцулко О. А., Склярєнко А. С.* 556
 ДО ПИТАННЯ ПРО АНТРОПОЛОГІЧНУ ГЕНЕЗУ
 УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

POLITICAL SCIENCES

84. *Babashova S. A.* 566
 POLARIZATION IN SOUTH-EAST ASIA IN MODERN PERIOD

85. *Mokretska M.* 572
POLITICAL INVOLVEMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND IN
RESOLVING THE CONFLICT IN KOSOVO

PHILOLOGICAL SCIENCES

86. *Domnich O. V.* 579
LINGUOCULTURAL CONCEPTS OF THE CONTEMPORARY
POLYNATIONAL ENGLISH LANGUAGE IN NORTH AMERICAN
AND AUSTRALIA-NEW ZEALAND LINGUOAREALS:
TEMPORAL ASPECT
87. *Lytvynska S., Sibruk A., Koshetar U.* 582
THE ROLE OF SOCIAL COMMUNICATIONS IN THE
CONDITIONS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR
88. *Mahmudova Shelale Amirkhan gizi* 586
IDEA-CONTENT CHARACTERISTICS OF ABDULLA SHAIG'S
STORIES
89. *Бурковська О. Й., Будаєва Є. С., Руських Д. Е.* 591
КАТЕГОРИЗАЦІЯ ТА ПОЛІКАТЕГОРИЗАЦІЯ ЯК КОГНІТИВНЕ
ЯВИЩЕ
90. *Гросевич Т. В.* 595
ЕЛЕМЕНТИ СІМЕЙНОГО РОМАНУ У ТВОРІ АНАТОЛІЯ
ДІМАРОВА «ЙОГО СІМ'Я»
91. *Каракевич Р. О.* 603
ФРАЗЕОЛОГІЧНА АСИМЕТРІЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРЕМ У
ЗІСТАВНОМУ АСПЕКТІ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ
НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)
92. *Чуланова Г. В., Стоцький В. А.* 608
ЕВОЛЮЦІЯ ВЕРБАЛЬНИХ І НЕВЕРБАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ ПРИ
СПІЛКУВАННІ В ІНТЕРНЕТ ПРОСТОРІ

PHILOSOPHICAL SCIENCES

93. *Матвійчук А. В.* 612
ЦІННІСНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ
ІМПЕРАТИВУ СЛУЖБОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ
94. *Мелякова Ю. В., Жданенко С. Б.* 618
МЕТАФИЗИКА СООБЩЕСТВА В ФОРМАТЕ
СОПРИЧАСТНОСТИ ТЕЛ
95. *Шкурдода Л. О.* 630
КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ УЯВЛЕНЬ ПРО СИНЕРГЕТИКУ
ЯК ЯДРО СУЧАСНОЇ НЕЛІНІЙНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ

ECONOMIC SCIENCES

96. *Chkan I.* 637
CYBER INSURANCE AS AN ELEMENT OF THE POTENTIAL OF
DIGITAL TRANSFORMATION OF THE ECONOMY

97. *Isaieva N.* 641
 STRATEZAIIZING OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT AS A
 COMPREHENSIVE AND SYSTEMIC TOOL FOR STATE
 MANAGEMENT
98. *Азимзода Ф., Шарипов Б., Сафарова О. О.* 645
 ОСОБЕННОСТИ СТРОИТЕЛЬСТВА ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ,
 ВОЗВОДИМЫХ В УСЛОВИЯХ СЛОЖНОГО РЕЛЬЕФА
 РЕСПУБЛИКИ ТАДЖИКИСТАН
99. *Артиш В. І., Артиш Н. В.* 650
 АНАЛІЗ СВІТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ
100. *Бабецька І.* 659
 ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ У ПЕРІОД
 ВІЙНИ В УКРАЇНІ 2022-2023 РОКАХ
101. *Бочан І. О.* 666
 ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ, СОЦІАЛЬНА
 ЗГУРТОВАНІСТЬ СУСПІЛЬСТВА, ДОВІРА ДО ІНСТИТУТІВ
 ВЛАДИ, ЯК НАДІЙНА ОСНОВА СУЧАСНОГО ЕКОНОМІЧНОГО
 РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
102. *Давиденко О. В.* 674
 НАПРЯМИ РОЗШИРЕННЯ БАЗИ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ
 ФІНАНСІВ
103. *Каримова М. У., Шерализода М. Ш., Сайфидинзода Ш. З.* 680
 АНАЛИЗ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНОВ
 ТАДЖИКИСТАНА
104. *Коненко В. В.* 686
 БЕНЧМАРКІНГЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ
 КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ
 ВОЄННОГО ЧАСУ
105. *Крайнюченко О. Ф., Шиліна В. Ю.* 695
 ОБҐРУНТУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО
 ДОСЯГНЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ОРІЄНТИРІВ ПІДПРИЄМСТВА
 З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ GAP-АНАЛІЗУ
106. *Кужель В. В., Николюк Н. П., Опалко К. С., Кужель Р. В.* 702
 РОЗВИТОК ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ
107. *Кузьменко О. Ю., Кузьменко В. С.* 711
 КІБЕРБЕЗПЕКА МОРСЬКИХ ПОРТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ
108. *Лебедко К. А.* 721
 ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТА
 ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В
 УКРАЇНІ
109. *Мостовенко О. О., Зінченко М. М.* 725
 ОБ'ЄДНАНІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ
 СТАН РОЗВИТКУ

110. *Никольский А. А., Пакулина А. С.* 729
 РАЗВИТИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ КАК
 ФАКТОР ОПТИМИЗАЦИИ ПРОСТРАНСТВЕННОГО РАЗВИТИЯ
 СОВРЕМЕННОГО МЕГАПОЛИСА
111. *Рибіна Л. О., Сердюк К. Ю.* 740
 РОЗВИТОК ЛІЗИНГОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ
112. *Тимошенко К. В.* 744
 ПРОЦЕС СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
113. *Тюріна Н. М., Романовський О.* 749
 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ
 ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ІДЕЇ ПІДПРИЄМСТВА
114. *Яворський Р. В.* 761
 ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

LEGAL SCIENCES

115. *Nazarenko N., Ranets B.* 767
 DATA PROTECTION UNDER GDPR IN THE AGE OF THE
 TECHNOLOGY
116. *Варава І. П., Гайдаренко П. О.* 775
 РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА ДЛЯ
 РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА
117. *Варава І. П., Роздольський С. В.* 779
 АНАЛІТИЧНИЙ ПОГЛЯД НА РЕЦЕПЦІЮ РИМСЬКОГО
 ПРИВАТНОГО ПРАВА
118. *Задніпряна-Корінна М. Ю.* 783
 ПРИВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДЕРЖАВ -
 ЧЛЕНІВ У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
 СОЮЗУ
119. *Марченко К. О., Резникова М. О.* 787
 ВІДМОВА ВІД ПОЗОВУ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОЗОВУ ЯК
 РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСПОЗИТИВНИХ ПРАВ СТОРОНАМИ В
 ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
120. *Соломко С. С., Самороков В. О.* 792
 ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
 КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ
 ДІЯЛЬНІСТЬ

GEOGRAPHICAL SCIENCES

УДК 911.3:379.8]:556.51(477.82)

БАСЕЙН РІЧКИ ЛЮТКА: РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОБ'ЄКТІВ ПЗФ

Стельмах Валентина Юріївна,

к. геогр. н., старший викладач,

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

м. Луцьк, Україна,

Полянський Сергій Володимирович

к. геогр. н., доцент,

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

м. Луцьк, Україна

Мельник Олег Володимирович,

к. геогр.н., асистент,

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

м. Луцьк, Україна

Качаровський Роман Євгенович,

магістр географії, інженер II категорії

навчальної лабораторії краєзнавчих атласів,

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

м. Луцьк, Україна,

Карпюк Зоя Костянтинівна,

к. геогр. н., доцент,

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

м. Луцьк, Україна,

Чижевська Лариса Тарасівна,

к. геогр. н., доцент

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Анотація. Проведено дослідження рекреаційного потенціалу басейну малих річок Волинської області, зокрема правої притоки Прип'яті – р. Лютки.

Деталізовано інформацію щодо території басейну річки, зокрема окреслено морфометричні показники русла річки та басейну водозбору. Здійснено аналіз особливостей об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ), що приурочені до прибережної частини басейну р. Лютка. Досліджено потенціал використання природно-заповідних територій для рекреації. Запропоновано заходи оптимізації функціонування об'єктів ПЗФ.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, рекреаційний потенціал, р. Лютка, р. Прип'ять, Ковельський район, Волинська область.

Сучасні ландшафтні та екологічні системи Волинської області зазнають значного безпосереднього антропогенного впливу, що опосередковано посилюється негативною динамікою змін регіонального клімату – значно зменшилася тривалість та товщина стійкого снігового покриву, збільшується тривалість безморозного періоду, зменшується кількість атмосферних опадів та зростає нерівномірність їх випадання, у цих умовах вони все більше починають залежати від щільної мережі малих річок, які регулюють водний баланс території та підтримують стійкість природно-територіальних комплексів. Актуальним є проведення додаткових досліджень сучасного стану басейнів малих річок з точки зору оптимізації рекреаційного використання та розширення місцевої природно-заповідної мережі [5; 11–12; 15–16].

Дослідженню рекреаційного потенціалу об'єктів ПЗФ басейнів малих річок регіону присвячені наукові дослідження З. К. Карпюк [15–16], Л. Т. Чижевської [5; 15–16], С. В. Полянського [5; 15], Т. О. Полянської, В. Ю. Стельмах, І. В. Єрко, Н. В. Мельник, О. В. Мельника [5], С. І. Ковальчука Р. Є. Качаровського [5; 15–16], О. В. Антипюк [16], О. С. Шевчук [15], Д. Л. Ярмолюк, Д. В. Журби. Результатами цих досліджень стало зростання ефективності використання малих річок та забезпечення гармонійних відносин в системі *«людина-водні системи»* [9; 12].

Річка Лютка – права притока р. Прип'ять (басейн р. Дніпра) протікає межах сучасних Дубечненської та Старовижівської територіальних громад (ТГ)

Ковельського (до липня 2020 року *Старовижівського*) району Волинської області. Її довжина становить 17,4 км, площа водозбору – 125,4 км², похил річки – 0,5 м/км. Вона бере початок на південь від с. Смоляри (Старовижівська ТГ) і тече переважно на північний захід до впадіння в р. Прип'ять. Населені пункти вздовж берегової смуги – Мокре, Залюття, Лютка (Дубечненська ТГ) [1; 4; 8–9].

У межах басейну р. Лютка знаходиться сім об'єктів (табл. 1) природно-заповідного фонду загальною площею 1 480,0 га, зокрема один загальнодержавного (парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Дубечненський») та шість місцевого значення, до них належать три заказники: лісовий «Смолярі–1», загальнозоологічний «Смолярівський» та орнітологічний «Урочище Костянове», а також три ботанічні пам'ятки природи «Модрина», «Дуби скельні – 1» та «Дуби скельні – 2», що утворені переважно за часів незалежності у 1991 та 1996 роках, крім ботанічних пам'яток природи «Дуби скельні – 1» та «Дуби скельні – 2», що отримали свій статус у 1974 році. Нині вказані об'єкти ПЗФ функціонують на підставі Закону України «Про природно-заповідний фонд України» [1–4; 6; 7; 9–10; 13; 14].

Таблиця 1

Об'єкти природно-заповідного фонду басейну р. Лютка [1–5; 7; 8; 10]

Назва об'єкта	Місце знаходження	Загальна площа, га	Нормативний документ, орган, що утворив, дата утворення
<i>Загальнодержавного значення</i>			
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Дубечненський»			
«Дубечненський»	Дубечнівське лісництво ДП «Старовижівське ЛГ»	2,0	Указ Президента України від 20.08.1996 р., № 715/96.
<i>Місцевого значення</i>			
Заказники			
<i>Лісовий</i>			
«Смолярі–1»	Дубечнівське лісництво ДП «Старовижівське ЛГ»	33,0	Рішення Волинської обласної ради від 31.10.1991 р., № 226

Загальнозоологічний			
«Смолярівський»	Дубечнівське лісництво ДП «Старовижівське ЛГ»	1422,0	Рішення Волинської обласної ради від 31.10.1991 р., № 226
Орнітологічний			
«Урочище Костянове»	с. Дубечне	20,3	Рішення Волинської обласної ради від 31.10.1991 р., № 226
Ботанічні пам'ятки природи			
«Модрина»	Дубечнівське лісництво ДП «Старовижівське ЛГ»	0,2	Рішення Волинської обласної ради від 31.10.1991 р., № 226
«Дуби скельні – 1»	Любохинівське лісництво ДП «Старовижівське ЛГ»	2,1	Рішення Волинської обласної ради від 15.07.1974, № 273
«Дуби скельні – 2»		0,4	

Переважаючою природоохоронною територією є загальнозоологічний заказник з часткою площі земель ПЗФ басейну – 96,1 %. Щільність об'єктів ПЗФ у басейні р. Лютка – 0,056 об'єкта/100 км².

Єдиним природоохоронним об'єктом загальнодержавного значення є парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Дубечненський», де під охороною перебувають 123 види рідкісних і екзотичних порід дерев та чагарників, зокрема: платан західний *Platanus occidentalis*, ліріодендрон тюльпановий (тюльпанове дерево) *Liriodendron tulipifera*, софора японська *Styphnolobium japonicum*, катальпа бігніонієвидна *Catalpa bignonioides*, бархат амурський (пробкове дерево) *Phellodendron amurense*, сумах волосистий (оцтове дерево) *Rhus typhina* [1–3; 6–7; 10; 13–14].

У лісовому заказнику «Смоляри – 1» охороняється лісонасіннева ділянка дуба черешчатого *Quercus robur* з домішкою сосни звичайної *Pinus sylvestris* (вік понад 100 років), з підліском із ліщини європейської *Corylus avellana*, крушини ламкої *Frangula alnus*, горобини звичайної *Sorbus aucuparia*, у Дя трав'яного ярусу характерним є наявність папороті з орляку звичайного *Pteridium aquilinum*, підмаренника запашного *Galium odoratum*. Також трапляється маловідома лікарська рослина – кадило мелісолисте *Melittis*

melissophyllum, що використовується при лікуванні алергії, захворювань серця, нервових розладах [2–3; 7; 10; 13–14].

Загальнозоологічний заказник «Смолярівський» є місцем охорони сосново-дубових насаджень дуба черешчатого *Quercus robur* і сосни звичайної *Pinus sylvestris* вік від 65 до 85 років з підростом із берези бородавчастої *Betula pendula*, граба звичайного *Carpinus betulus* та підліском із горобини звичайної *Sorbus aucuparia*, крушини ламкої *Frangula alnus*, та ліщини європейської *Corylus avellana*. У заказнику сформувались досить сприятливі умови для мешкання і розмноження зайця сірого *Lepus europaeus*, лисиці рудої *Vulpes vulpes*, кабана дикого *Sus scrofa*, борсука лісового *Meles meles*, лося *Alces alces*, сарни європейської *Capreolus capreolus*, куниці лісової *Martes martes*, вивірки звичайної *Sciurus vulgaris*. Тут присутні низки видів птахів: вівсянка звичайна *Emberiza citrinella*, щеврик лісовий *Anthus trivialis*, синиці велика *Parus major* і блакитна *P. Caeruleus*, дятли звичайний *Dendrocopos major* і малий *Picoides minor* та інші. Трапляються рідкісні види, що охороняються Червоною книгою України, Бернською конвенцією: тетерук *Lyrurus tetrrix*, орябок *Tetrastes bonasia* [2–3; 6–7; 9–10; 14].

У орнітологічному заказнику «Урочище Костянове» під охороною перебуває озеро Костянове з оточуючим болотяним масивом, заросле рогозом широколистим *Typha latifolia*, незабудкою болотяною *Myosotis scorpioides*, верболозом *Salix alba*, гірчаком перцевим *Persicaria hydropiper*. Ця територія є місцем мешкання болотяних видів земноводних і плазунів, гніздування водоплавних і навколководних птахів: крижня *Anas platyrhynchos*, чирянок великої *Anas querquedula* і малої *A. crecca*, черні червоноголової *Aythya ferina*, лиски *Fulica atra*, курочки водяної *Gallinula chloropus*, пірникози великої *Podiceps cristatus*, мартина звичайного *Larus ridibundus*, крячків чорного *Chidonias niger* і білокрилого *Chidonias leucopterus* [1–4; 6–7; 9–10; 13–14].

Ботанічні пам'ятка природи створені для збереження рідкісних на Волині дерев: «Модрина» – дев'яти дерев модрини європейської *Larix decidua* (вік понад 80 років), висотою стовбура – 25,0 м, діаметром – 0,24 м; «Дуби

скельні - 1» – лісонасінневої ділянки рідкісного на Поліссі дуба скельного *Quercus petraea* (вік понад 100 років), висотою стовбурів понад 20,0 м, діаметром – 0,4 м, з домішкою сосни звичайної *Pinus sylvestris*, осики звичайної *Populus tremula*, що росте серед лісового масиву; «Дуби скельні – 2» – дуба скельного *Quercus petraea* (вік 155 років) висотою стовбурів 20,0 м, діаметром - 0,4 м, з домішкою дуба черешчатого *Quercus robur* і берези бородавчастої *Betula pendula* [1–4; 6–7; 9–10; 13–14].

Для басейну р. Лютка характерним є наявність семи об'єктів ПЗФ, що істотно сприяє збереженню та відтворенню природних екологічних комплексів, розвитку рекреації і екологічного та пізнавального туризму. Функціонування наявних в межах басейну річки природоохоронних об'єктів потребує удосконалення, тому слід розробити й впровадити низку заходів [5; 15–16]: 1) уточнити можливість розширення меж наявних об'єктів ПЗФ; 2) розглянути питання створення нових об'єктів ПЗФ; 3) удосконалити управління об'єктами ПЗФ залучивши фахівців територіальних громад, екологічних служб, природоохоронної громадськості; 4) для посилення природоохоронних заходів розглянути можливість створення відповідних екологічних служб на базі територіальних громад Ковельського району; 5) здійснити наукове обґрунтування щодо підвищення статусу наявних об'єктів ПЗФ місцевого значення; 6) внести наявні об'єкти ПЗФ басейну р. Лютка до туристсько-рекреаційних маршрутів місцевого та регіонального рівнів; 7) покращити інформування населення про цінність ПЗФ об'єктів.

Наявні об'єкти природно-заповідного фонду басейну р. Лютка завдяки потужному наявному рекреаційному потенціалу, забезпечують збереження та відтворення природно-територіальних комплексів, сприяють прогресивному розвитку туристсько-рекреаційного комплексу громади та району.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Дубечненська територіальна громада. URL: <https://dubechnenska-gromada.gov.ua/> (дата звернення 03.12.2022).

2. Карпюк З. К., Фесюк В. О. Природоохоронні мережі Волинської області : монографія. Луцьк : Видавництво «Терен», 2021. 212 с.
3. Карпюк З. К., Фесюк В. О., Антипюк О. В. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог. Київ, 2018. 136 с.
4. Ковельська РДА. URL: <http://koveladm.gov.ua/> (дата звернення 21.11.2022).
5. Мельник О. В., Чижевська Л. Т., Полянський С. В., Качаровський Р. Є. Рекреаційний потенціал природно-заповідних об'єктів басейну р. Неретва. *Туризм: міжнародний досвід та національні пріоритети* : матер. Всеукр. наук.-практ. інт.-конф. (24–25 червня 2022 р., м. Житомир). Житомир, 2022. С. 83–86.
6. Мельник Н. В., Мельник А. В., Качаровський Р. Є. Екотуристичний потенціал парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Волинської області. *Теоретичні та практичні аспекти соціально-економічних наукових досліджень* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 30 жовтня 2020 р.). Київ : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2020. С. 177–179.
7. Природно-заповідний фонд Волинської області. Відновлено з <http://eco.voladm.gov.ua/category/all/locality=9> (дата звернення 26.10.2022).
8. Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області URL: <https://vodres.gov.ua/> (дата звернення 22.11.2022).
9. Старовижівська територіальна громада. URL: <https://stvselrada.gov.ua/> (дата звернення 03.12.2022).
10. Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА. Відновлено з <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/1/>.
11. Фесюк В. О., Полянський С. В. Водні ресурси Волинської області, їх екологічний стан. *Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту. Серія: Географія*. Вінниця : ДПУ, 2009. Вип. 19. С. 49–53.
12. Чижевська Л. Т., Лавренчук О. М., Качаровський Р. Є., Карпюк З. К., Антипюк О. В. Оцінка сучасного стану водних ресурсів Волині.

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів, 11–12 квітн. 2019 р. Луцьк, 2019. С. 98–101.

13. Чижевська Л.Т., Карпюк З.К., Мельник А. В., Романюк В. О. Качаровський Р. Є, Загальнозоологічні природоохоронні об'єкти Старовижівського району Волинської області та їх рекреаційний потенціал. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: матеріали Міжнар. наук.-практ. інт.-конф.*, 27 листопада 2020 р. Переяслав, 2020. Вип. 65. С. 85–88.

14. Чир Н.В., Качаровський Р.Є. Туристична інфраструктура як складова туристично-рекреаційного потенціалу Старовижівського району Волинської області. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації*. матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Кіровоград, 2016. С. 339–347.

15. Шевчук О. С., Полянський С. В., Карпюк З. К., Чижевська Л. Т., Качаровський Р. Є. Природно-заповідні об'єкти басейну р. Воронка як рекреаційний потенціал регіону. *Географія та туризм: матер. V Всеукр. наук.-практ. конф.*, (28 лютого 2022 року): зб. наук. праць. Харків, 2022. С.161–167.

16. Ярмолюк Д. Л., Карпюк З. К., Чижевська Л. Т., Антипюк О. В., Качаровський Р. Є. Рекреаційний потенціал природно-заповідних об'єктів басейну р. Бобрівка. *Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку* : матер. Другої Всеукр. наук.-практ. конференції, 10–11 лютого 2022 р. : зб. наук. праць. Ніжин, 2022. С. 61–64.